

A Magyar Köztársaság Nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Brezniczky Sándor ügyvéd (7627 Pécs, Szánló László u. 16.) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek a dr. Kanter György ügyvéd (1038 Budapest, Hollós-Korvin Lajos u. 10. I/3.) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Baranya Megyei Bíróság 14.G.20.294/2007/39. számú ítélete ellen az alperes 42. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a keresetet elutasítja.

Az alperes perköltség megfizetésére kötelezését mellőzi, és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 47.560 (negyvenhétezer-ötszázhatvan) forint elsőfokú, és 62.120 (hatvankettőezer-százhusz) forint fellebbezési perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes 2003. januárjában az Egyesült Államokból vásárolt egy sütőipari gépet. A 2003. január 21-én átvett gép szállítás közben sérülést szenvedett. A gépet a felperes az olaszországi gyártónál kívánta kijavíttatni. 2004. február 6-án a felek szállítmányozási szerződést kötöttek. A megbízás szerint a 250 kg súlyú, 1 m³ terjedelmű sütőipari gép szállítmányozására P.-V. (Olaszország) viszonylatban import gyűjtő szállítmányozás keretében került sor. Az alperes szállítmányozóként eljárva a M. S. Kft.-t bízta meg a nemzetközi fuvar teljesítésével. A gépet a fuvarozó gyűjtőforgalomban továbbította, és 2004. február 13-án a M.Zrt. D. raktárába beraktározta. Az áruátvételi jegyzőkönyv szerint a beérkezett árut az átvevő „csomagolása sérült, villasérült” megjegyzéssel vette át,

rögzítve azt, hogy a vámzár sértetlen. A felperes a 2004. március 1-jén hozzá megérkezett áru átvételét megtagadta, mert „az áru per tárgyát képezi”. A kiszolgáltatás megghiúsulása miatt a gépet a M. Zrt. D. raktárába szállították vissza. A M. Kft. 2004. március 4-én a gépet ismét teherautóra rakta, majd ugyanezen a napon kiszolgáltatta a felperesnek, aki az árut átvette. Az árut 2004. május 13-ig nem bontotta ki.

A felperes a gép első sérüléséből eredő igényét az O. Rt.-vel szemben a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt érvényesítette. A pert megelőzően előzetes bizonyítási eljárás zajlott. Az előzetes bizonyítás során kirendelt Cs. P. igazságügyi sütőipari gép szakértő 2004. május 13-án tartott szemlét. A gép kicsomagolása előtt látható volt, hogy a javításból visszaérkezett gép csomagolása sérült, a kartondobozt az emelővilla két helyen átlukasztotta, a csomagoló doboz tetejét a gép egy alkatrésze átlukasztotta, a doboz felső sarka sérült, azon vakolat vagy betonpor volt található. A kicsomagolást követően a gépen a szakértő a következő, szállítás következtében keletkezett sérüléseket észlelte: jobboldali burkolatsérülés, horpadás, festéshiány, a porvédő tömítés elvágva, emelőszem vakdugó eltörött, recés henger tartó villái roncsolódtak.

A felperes az alperest írásban szólította fel a szállítmányozás körében keletkezett kára megtérítésére, az alperes a 2004. május 18-i, 2005. január 24-i, június 28-i, 2006. május 9-i és szeptember 4-i írásbeli felszólításoknak nem tett eleget.

A felperes módosított keresetében az alperest 513.912 forint kártérítés, és annak 2004. március 5-től a kifizetésig a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamata és a perköltségek megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperes elsődlegesen a követelés elévülésére hivatkozott, másodlagosan vitatta a kereset jogalapját és összegszerűségét is.

Az elsőfokú bíróság a keresetet megalapozottnak találta, és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 513.912 forintot, és annak 2004. március 5-től a kifizetésig számított kamatait. Megállapította, hogy a felek között a Ptk. 514. § (1) bekezdésében írt szállítmányozási szerződés jött létre. A Ptk. 520. § (3) bekezdése szerint a szállítmányozási szerződés alapján támasztható igények egy év alatt elévülnek. A felperes követelése azonban nem évült el, mert az alperesnek több fizetésre irányuló írásbeli felszólítást küldött, melyek a Ptk. 327. § (1) bekezdése alapján az elévülést megszakították.

A perbeli küldemény fuvarozására a szállítmányozási megbízásnak megfelelően gyűjtőforgalomban került sor, a küldemény károsodása pedig ennek során keletkezett. Ezt az áruátvételi jegyzőkönyvön kívül kétséget kizáróan támasztja alá az átvett küldemény kicsomagolásában részt vett Cs. P. igazságügyi szakértő véleménye. A szakértő az írásbeli véleményében és a jelen perben tett tanúvallomásában megállapította, hogy a gép másodszori sérülései részben abból keletkeztek, hogy a csomagolást a targonca emelővillái átszúrták, részben pedig

abból, hogy a küldeményt túlemelték, és a túlemeléskor a kartondoboz felső sarka sérülést szenvedett. A szakértő a kibontás után láthatóvá vált gépet ért sérülések, és a csomagolás sérülései közötti összefüggést a sérülések jellege alapján egyértelműen megállapította. Az alperes kártérítési felelőssége a Ptk. 520. § (2) bekezdés b) pontja alapján fennáll. Felelőssége alól csak akkor szabadulhatott volna, ha a fuvarozók felelősségét szabályozó kimentési feltételek valamelyikét igazolta volna.

Cs. P. eseti igazságügyi szakértő véleménye alapján az elsőfokú bíróság a sütőipari gépben bekövetkezett értékcsökkenés mértékét 513.912 forintban állapította meg. A Ptk. 360. § (1) bekezdésére figyelemmel az alperest a károsodás bekövetkezésétől számított kamatok megfizetésére is kötelezte.

Az ítélet ellen az alperes jelentett be fellebbezést. Kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, a keresetet teljes egészében utasítsa el. Másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontjával egyezően arra hivatkozott, hogy a követelés elévült. A felperes 2004. május 18-i e-mailje csak az áru sérüléséről értesíti az alperest, és arról érdeklődik, hogy az alperes azzal kapcsolatos felelősségét elismeri-e. Ez nem tekinthető a Ptk. által megkívánt, a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólításnak, mert a felperes itt még semmiféle követelést nem jelentett be. A 2005. január 24-i felperesi felszólítás nem áll az alperes rendelkezésére, ilyet a felperes nem csatolt be, és az alperes nem is kapott. A felperes 2005. január 26-i dátumú, az alpereshez 2005. január 28-án érkezett levele áll az alperes rendelkezésére, amelyben a felperes ismételten az őt ért kár általa becsült mértékéről tájékoztat. Ez az értesítés ugyancsak nem tekinthető a Ptk. által megkívánt írásbeli felszólításnak. A felperes csak a 2006. január 28-i dátumú levelével szólította fel az alperest a kártérítés megfizetésére. Ekkor jelölte meg kártérítési igényét, de kárszámlát még ekkor sem küldött. A felek ezt megelőző levelezése csupán arra irányult, hogy az alperes, mint szállítmányozó a felperesnek hajlandó segítséget nyújtani a tényleges fuvarozóval szembeni kárigény érvényesítéséhez. Ehhez kérte az alperes a felperestől a kárigényt alátámasztó okmányokat. A küldemény kiszolgáltatása 2004. március 4-én történt. A felperes 2005. június 28-i felszólításáig több mint egy év telt el, így a felperes igénye elévült.

Az alperes álláspontja szerint a Ptk. 520. § (2) bekezdés szerinti felelősség kizárólag akkor áll fenn, ha az áru kifejezetten a mások áruival történő együtt fuvarozás következtében sérült volna meg, vagyis ha ok-okozati összefüggés állna fenn a gyűjtőforgalomban történt fuvarozás és a kár bekövetkezése között. Ez nem bizonyítható, és ezt a bíróság a perben nem is vizsgálta. A Ptk. valóban azt a fordulatot használja, hogy „a kár ennek során keletkezett”, a jogalkotó szándéka azonban nyilvánvalóan nem az lehetett, hogy minden egyes gyűjtőfuvarozás esetén a szállítmányozót fuvarozói felelősséggel terhelje, hiszen a szállítványozónak a gyűjtőfuvarozás közbeni károk bekövetkezésére, illetve elkerülésére ugyanúgy

nincs közvetlen ráhatási lehetősége, mint az ún. komplett fuvarozások esetében. Ez a felelősség a szállítványozót csak akkor terheli, amikor a kár nem gyűjtőforgalomban történő fuvarozás esetében nem következett volna be. A felperes a gyűjtőforgalomban történő fuvarozásra kifejezetten utasította az alperest, és a Ptk. 515. § (2) bekezdése szerint a szállítványozó köteles a megbízó utasításait követni. Az alperes ennek megfelelően volt köteles eljárni, a felperesnek pedig nyilvánvalóan számításba kellett vennie a gyűjtőfuvarozással járó esetleges többletkockázatot (amennyiben a fent kifejtettek szerint a Ptk. jelenlegi szóhasználatát szó szerint értelmeznénk). A felperes emiatt eredményesen nem is hivatkozhat a szállítványozót terhelő fuvarozói felelősségre.

Az alperes a fellebbezésében arra is hivatkozott, hogy ha szállítványozóként mégis fuvarozó módjára felelne, akkor felelősségére a Ptk. 506. § (1) bekezdése alapján az 1971. évi 3. törvényerejű rendelettel kihirdetett CMR Egyezményt kellene alkalmazni. Az Egyezmény 32. Cikk 1/a pontja alapján a követelés ebben az esetben is elévült, továbbá a felperes az áru átvételekor semmilyen reklamációval nem élt. Az áruátvételi jegyzőkönyvön az áru sérülésére vonatkozó megjegyzés nem szerepel, csak a csomagolás sérülése van feltüntetve, amelyből nem következik automatikusan az áru sérülése is.

A felperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés megalapozott.

A Ptk. 520. § (3) bekezdése szerint a szállítványozási szerződés alapján támasztható igények egy év alatt elévülnek. Az elévülés kezdő időpontja az az időpont, amikor a küldeményt a fuvarozónak át kellett adni, ha pedig átadták, az az időpont, amikor a fuvarozó felelősségének elévülése megkezdődött. A fuvarozó felelősségének elévülése a nemzetközi közúti áru fuvarozási szerződésről szóló Genfben az 1956. évi május 19. napján kelt, az 1971. évi 3. törvényerejű rendelettel kihirdetett egyezmény (CMR) 32. Cikk 1.a) pontja alapján az áru kiszolgáltatásának napja, 2004. március 4-e.

A Ptk. 327. § (1) bekezdése szerint a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás megszakítja az elévülést. Az írásbeli felszólítás tartalmát a Ptk. vagy más jogszabály nem állapítja meg. A Gkt. 72/1973. számú állásfoglalás szerint a követelés elévülésének megszakításához elegendő, ha a felszólítás olyan adatokat tartalmaz, amelyek alapján a kötelezett a vele szemben támasztott követelést azonosítani tudja. Céljából kiindulva megfelelőnek kell tekintetni a felszólítást nemcsak akkor, ha abból az érvényesített követelés határozottan és egyértelműen (jogcím és összeg, vagy egyebek szerinti szabatosan megjelölve) kitűnik, hanem abban az esetben is, ha a felszólítás ilyen részletes adatokat nem tartalmaz ugyan, de a közölt adatok alapján a kötelezett meg tudja állapítani, hogy milyen jogviszonyból, illetve tényállásból származó, milyen követelésről van szó. A felszólításban a követelés összegének pontos megjelölésére vagy egyéb

pontosításra annál kevésbé van szükség, mert mindez a későbbiek folytán a felek esetleges tárgyalása, egyeztetése során tisztázható, és ez még változhat is.

Felszólításnak tekinthető tehát minden olyan írásbeli közlés, amiből a követelés érvényesítésének szándéka kitűnik. A felperes 2004. május 18-án e-mailben kérte az alperest, hogy a kárügyekben illetékes munkatársa mielőbb keresse meg, és tájékoztassa arról, hogy az alperes a kár felelősséget elismeri-e, milyen okmányokat illetve adatokat szeretne látni, és miként intézi a kárigény elbírálását stb. Az iratok között nem található a felperes 2004. januárjában kelt írásbeli felszólítása, azonban az alperes 3. sorszám alatt csatolt 2005. július 28-án kelt levele tartalmazza azt, hogy az alperes e „hosszas sürgetés után, 2005. január 26-án írásban jelentette összecszerű kárigényét 733.946 forint összegben”. 2005. június 28-án kelt levelében a felperes kártérítési igényét 763.946 forint + ÁFA összegben jelölte meg, és kérte, hogy az alperes 15 napon belül a kárt térítse meg. 2006. május 9-én a felperes írásban közölte az alperessel, hogy követelését továbbra is fenntartja 684.357 forint + ÁFA összegben. 2006. szeptember 4-én kelt levelében a felperes képviselőjében dr. B. Zs. ügyvéd szólította fel az alperest 684.357 forint + ÁFA összegű kártérítés megfizetésére. A felperes a keresetlevelet 2007. március 8-án nyújtotta be.

A felperes valamennyi írásbeli nyilatkozatából kitűnik, hogy az alperessel szemben a sütőipari gép sérülése miatt kártérítési igényt kíván érvényesíteni. Ezek a felszólítások a Ptk. 327. § (1) bekezdése alapján az elévülést megszakították, és a 327. § (2) bekezdése alapján az elévülés újból megkezdődött. A felszólítások között egy év nem telt el, a követelés tehát - megalapozottsága esetén - nem évült volna el. Az alperes azonban a kárért nem felel.

A Ptk. 520. § (2) bekezdése szerint a fuvarozás körében bekövetkezett kárért a szállítmányozó csak akkor felel, és pedig fuvarozó módjára, ha

- a) maga fuvarozta a küldeményt, vagy
- b) a küldeményt mások küldeményeivel együtt ugyanazzal a szállítóeszközzel el nem különítve, (gyűjtőforgalomban) továbbította, és a kár ennek során keletkezett.

A gyűjtőforgalomban való szállítás esetén a szállítmányozót terhelő *del credere* jellegű felelősség indoka a törvényhez fűzött miniszteri indokolás szerint az, hogy a megbízó dolgaiban az együtt szállított más dolgok által okozott kár bekövetkezésének kockázatát a gyűjtőforgalomban való továbbítást vállaló szállítmányozónak kell viselnie. A Legfelsőbb Bíróság a BH.1975.284. szám alatt közzétett döntésében rámutatott arra, hogy a törvény nem írja elő a szállítmányozó feltétlen felelősségét. A szállítmányozó feltétlen felelősségének megalapozásához nem elég pusztán a gyűjtőforgalomban történő továbbítás, hanem az okozati összefüggés megállapítása is szükséges, a gyűjtőforgalomban való továbbítás és a kár keletkezése között.

A Ptk. 520. § (2) bekezdés b) pontjából és a Legfelsőbb Bíróság határozatából az következik, hogy a szállítmányozó a kárért akkor felel, ha a kár a küldemény

továbbítása során keletkezett. Jelen esetben ez nem állapítható meg. Cs. P. igazságügyi szakértő 2004. október 10-én kelt szakvéleményében rögzítette a gép és csomagolása sérüléseit. A perben tanúként kihallgatott szakértő a 2008. április 2-án megtartott tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy a villa által okozott sérülés nagyfokú figyelmetlenség következtében alakulhatott ki, hiszen a küldeményt a targonca emelővillájával az aljától kell megemelni, a küldeménynek pedig a felső része lett megsérítve. A küldemény másik sérülése, a saroksérülés abból adódott, hogy a küldeményt a targonca túlemelte, és a túlemelés miatt horpadt be a doboztető, illetve sérült meg a küldemény. A szakvéleményből tehát megállapítható, hogy a sütőipari gép nem az áru gyűjtőforgalomban továbbítása során sérült meg, a sérülés a küldemény kirakása, berakása vagy raktárban történt mozgatása közben keletkezhetett. Erre tekintettel a szállítmányozó a kárért a Ptk. 520. § (2) bekezdés b) pontja alapján nem felel.

A fenti indokokra figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján megállapított, a keresetlevélben megjelölt 761.000 forint pertárgy érték után számított 47.560 forint ügyvédi munkadíj mint elsőfokú, és az 513.912 forint fellebbezéssel érintett érték alapján az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított 16.060 forint másodfokú eljárásban felmerült munkadíj és a felperes által lerótt 30.800 forint illeték, összesen 46.860 forint perköltség megfizetésére.

P é c s, 2009. december 1.

Dr. Veszely Józsefné s.k. a tanács elnöke, Dr. Zóka Ferenc s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Ildikó s.k. bíró